

E-hälsomyndighetens remissvar över MSB:s rapporter om ändring i bilagan (2015:1052) om krisberedskap och bevakningsansvariga myndigheters åtgärder vid höjd beredskap.

E-hälsomyndigheten har tagit del av MSB:s rapporter om förslag till ändring av bilagan till förordning 2015:1052 samt Justitiedepartementet tjänsteanteckning om ett förtydligande.

Justitiedepartementets diarienummer är: Ju2018/03196/L4

MSB:s diarienummer är: MSB 2018/02891

De myndigheter som i MSB:s rapporter föreslås ha ett särskilt ansvar för krisberedskapen samt bli bevakningsansvarig myndighet ombeds också att svara på nedanstående frågor:

- Bedömer myndigheten att den har ett sådant ansvarsområde att myndigheten bör vara bevakningsansvarig myndighet och myndighet med särskilt ansvar för krisberedskapen enligt krisberedskapsförordningen? Om Ja, på vilket sätt?
- Hur ser myndigheten att ett sådant särskilt ansvar skulle påverka det arbete som myndigheten redan bedriver i fråga om krisberedskap och beredskapsplanering inför höjd beredskap? Vilka konsekvenser skulle det medföra för myndigheten?

E-hälsomyndigheten lämnar härmed sina yttranden.

MSB framhåller att hälso- och sjukvården bör betonas mer i nuvarande strukturer för krisberedskap och totalförsvaret. Denna insikt vill E-hälsomyndigheten särskilt understryka. En fungerande läkemedelsförsörjning har stor betydelse för en god och väl fungerande hälso- och sjukvård i såväl fredstid som i kris eller höjd beredskap.

Läkemedelsförsörjningen förutsätter planering, lager, logistik, distribution etc men framförallt en säker och tillförlitlig digital infrastruktur med robusta tjänster som grund. Detta bekräftas i en rad utredningar som t.ex. Nationella risk- och förmågebedömningen, kartläggningen av försvarsmaktens behov av stöd, riksrevisionens utlåtande om tillgång till mediciner samt nu senast i Socialstyrelsens rapport om läkemedelsförsörjning inför kris, höjd beredskap och kris¹.

---

¹ <https://www.socialstyrelsen.se/aktuellt/lakemedelsforsorjning-vid-kris/>

En förutsättning för en fortsatt god utveckling av hälso- och sjukvården är sektorns förmåga att tillvarata digitaliseringens möjligheter för att möta dagens och morgondagens behov. Möjligheterna är många men också utmaningarna, störningar i den digitala infrastrukturen kan leda till mycket allvarliga konsekvenser och riskera enskildas liv och hälsa.

Bedömer myndigheten att den har ett sådant ansvarsområde att myndigheten bör vara bevakningsansvarig myndighet och myndighet med särskilt ansvar för krisberedskapen enligt krisberedskapsförordningen? Om Ja, på vilket sätt?

Ja, E-hälsomyndighetens bedömning är att myndigheten bör vara en bevakningsansvarig myndighet med särskilt ansvar för krisberedskap i enlighet med krisberedskapsförordningen. Detta stärks ytterligare av de slutsatser myndigheten kan dra av de säkerhetsanalyser som myndigheten genomfört med anledning av införandet av Nationella Läkemedelslistan.

E-hälsomyndigheten har ett flertal register och tjänster som hälso- och sjukvården är beroende av. När den Nationell Läkemedelslistan är införd i juni 2020 ökar kraven på en robust och säker digital infrastruktur som skyddar mot såväl cyberattacker, som avsiktliga eller oavsiktliga händelser. I händelse av en kris eller höjd beredskap i Sverige skulle en händelse som påverkar E-hälsomyndighetens förmåga att leverera digitala tjänster allvarligt riskera människors liv och hälsa, samhället och Sveriges säkerhet.

Utöver läkemedelslistan ansvarar myndigheten även för tjänster som införandet av e-recept över landsgränser, läkemedelsförteckning, samtycke och fullmaktsregister, legitimationsregister, produkt och artikelregister, validering av förskrivare, licenshantering, expeditionsställeregister, sortiment och leveransinformation.

E-hälsomyndighetens bedömning är att dessa register och tjänster utgör en viktig källa till information som är av väsentlig betydelse för apotek och vårdgivare inom hälso- och sjukvården men också för andra myndigheter som ingår i samverkansområde skydd, undsättning och vård (SoSUV).

Den samlade informationen kan också vara av intresse för främmande makt och antagonister med illasinnade avsikter, vilket föranleder ett behov av att vidta särskilda skyddsåtgärder.

Hur ser myndigheten att ett sådant särskilt ansvar skulle påverka det arbete som myndigheten redan bedriver i fråga om krisberedskap och beredskapsplanering inför höjd beredskap? Vilka konsekvenser skulle det medföra för myndigheten?

E-hälsomyndigheten fick i 2018 års regleringsbrev i uppdrag att utreda konsekvenserna av att bli bevakningsansvarig myndighet, se ärende S2017/07302 hos Socialdepartementet och diarienummer 2018/03249 hos E-hälsomyndigheten. Nedan redogörs för några av konsekvenserna.

E-hälsomyndigheten har ett ledningssystem för informationssäkerhet som utvecklas kontinuerligt. I detta ingår att bedriva ett systematiskt informationssäkerhetsarbete samt att utveckla myndighetens krisledningsförmåga.

Om myndigheten får ett utökat ansvar som bevakningsansvarig myndighet påverkar det inriktning och omfattning på myndighetens säkerhetsarbete, och då särskilt den del som handlar om krisberedskap. E-hälsomyndigheten kommer att ha flera och mer omfattande övningar, dels egna interna övningar och dels i samverkan med myndigheter som Socialstyrelsen och Läkemedelsverket, men även med andra organisationer. Krisledningen kommer att övas mer och oftare, hela organisationen påverkas genom ökade krav då mer säkerhet kommer att införas i kärnverksamheten.

Konsekvensen för myndigheten blir en ökad satsning på säkerhet och krisberedskap. Det kommer att innebära en högre säkerhet och ökad medvetenhet om risker och hur dessa hanteras, men det medför även ökade kostnader och en mer komplex verksamhet.

Fler resurser kommer att behövas inom t.ex. krisberedskap och kommunikation, lokaler kan komma att påverkas i form av skalskydd och tillträde, effektivare krisledningsverktyg och säker kommunikation för tal och data behöver ses över. Personal kan komma att krigsplaceras och säkerhetsklassas.

E-hälsomyndigheten kommer att upprätta funktion för Tjänsteman i beredskap (TiB) för tre parallella verksamhetsområden, samt förstärka med två tjänster vars huvudsakliga arbetsuppgifter blir att samordna och planera övningar samt genomföra risk- och sårbarhetsanalyser såväl internt som externt med andra myndigheter och organisationer. Utbildning, omvärldsbevakning, analys och kravställning på infrastruktur är andra tillkommande uppgifter.

Förstärkning kommer att behövas inom en rad kompetensområden inom t.ex. juridik och krisberedskap. Därutöver påverkas verksamheten genom tillkommande processer och arbetsuppgifter vilket motsvarar cirka tre heltidstjänster fördelat på ett 40-tal personer.

I detta ärende har generaldirektör Janna Valik beslutat. Säkerhetsskyddschef Stephen Dorch har varit föredragande. I den slutliga handläggningen har också rättschef Erik Janzon, kommunikationsstrateg Jenny Hellgren och stabschef Susann Bard deltagit.

Janna Valik
generaldirektör

Stephen Dorch
säkerhetsskyddschef